

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ПРИЧИНИ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОГО ТРАВМАТИЗМУ

Однією із основних проблем сучасності є створення умов для безпечного дорожнього руху, щоб кожен його учасник почувався в безпеці на проїжджій частині. Для того, аби такі умови були створені, необхідно визначити основні причини, що впливають на створення загроз безпеці дорожнього руху та визначити шляхи їх усунення. Серед причин, які впливають на спричинення дорожньо-транспортних пригод з травмованими виділяють об'єктивні та суб'єктивні. До об'єктивних відносять ті причини, які не залежать від волі водія транспортного засобу, а до суб'єктивних - ті, де водій, своїми діями чи бездіяльністю допускає травмування на дорозі. Спробуємо проаналізувати ці причини з точки зору теорії та практики.

Як вказує О. Небрат, поряд із суб'єктивним факторами ДТП існують і такі, як незадовільний технічний стан транспортних засобів, жахливий стан автомобільних доріг (відсутність розмітки на дорогах, стан асфальтового покриття), безкарність осіб, які скоїли правопорушення, пов'язані з транспортом тощо. [4] До головних причин високого рівня травмування на дорозі В. Єгупенко відносить низьку дисципліну й правову культуру учасників дорожнього руху (особливо власників приватного транспорту), нехтування елементарними вимогами безпеки. [3] Криворучко М.М. стверджує, що виходячи з сучасної експертної практики, у абсолютній більшості випадків, з технічної точки зору, причиною виникнення ДТП є невідповідності дій водіїв вимогам Правил дорожнього руху України. [1] Останній виділяє лише суб'єктивні причини, які є ключовими у настанні ДТП.

Що ж до практики, то з огляду на офіційну статистику Департаменту патрульної поліції, найбільше випадків дорожньо-транспортних пригод з травмованими у 2022 році сталися через перевищення безпечної швидкості - 7561 випадок. [7] Також велика кількість ДТП сталася через порушення правил маневрування та порушення правил проїзду перехресть - 3846 та 1467 випадків відповідно. [7] Варто звернути увагу, що це ті причини, які залежать безпосередньо від водіїв транспортних засобів, тобто пов'язані із неналежним знанням правил дорожнього руху чи правил керування транспортним засобом. Щодо випадків автопригод, які сталися з причини, що не залежали від водіїв, то статистика виділяє: керування несправним транспортним засобом і порушення правил утримання автодоріг та вулиць. З цих причин у 2022 році сталася 39 та 6 випадків дорожньо-транспортних пригод відповідно. [7] Проаналізувавши статистику причин ДТП за 2021 та 2020 роки, бачимо таку картину: у 2021 році 9466 випадків автопригод сталася через порушення безпечної швидкості, 5022 випадки через порушення правил маневрування, 2115 - через порушення правил проїзду перехресть. [7] Щодо причин, які не залежали від водія, то порушення

правил утримання доріг та вулиць спричинило 14 випадків ДТП, а керування несправним транспортним засобом - 58 випадків. [7] У 2020 році ситуація аналогічна, тобто лідерами серед причин ДТП є суб'єктивні причини, а об'єктивні спричиняють невеликий відсоток таких випадків. [7] Така статистика свідчить про те, що для зменшення рівня аварійності на дорогах, основну увагу необхідно приділити саме підготовці майбутніх водіїв. Неналежна підготовка водіїв є основним фактором автопригод з травмованими і дійсно причини, які залежать від водіїв переважають над іншими.

Вважаємо, що необхідно в першу чергу, реформувати систему закладів, що здійснюють підготовку водіїв, а саме підвищити фаховий рівень знань викладачів та інструкторів, зобов'язавши їх частіше проходити курси підвищення кваліфікації, що дозволить підвищити якість навчання майбутніх водіїв; оновити матеріально-технічну базу таких закладів; збільшити термін теоретичного навчання; зафіксувати кількість обов'язкових годин практичного водіння. Крім того, необхідно проводити інформаційно-роз'яснювальні кампанії із водіями, щодо безпеки руху на дорозі. Ще одним напрямком вдосконалення у цій сфері є підвищення рівня проведення іспитів у сервісних центрах для отримання посвідчення водія. Такі заходи зможуть позитивно вплинути на статистику ДТП та культуру водіння загалом.

Список використаних джерел:

1. Криворучко М.М. Проблема підвищення безпеки дорожнього руху з точки зору судового експерта. International scientific e-journal. Вип. № 13, 2020. URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.13.02.html> .
2. Кучеренко О.М. Адміністративна відповідальність за порушення правил дорожнього руху, що спричинило дорожньо-транспортну пригоду. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, Дніпро, 2016. 188 с.
3. Єгупенко В.В. Заходи запобігання та припинення адміністративних правопорушень на транспорті органами Державної автомобільної інспекції МВС України : автореф. дис. На здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 "Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право" / В.В. Єгупенко. Х., 2002. - 16 с.
4. Небрат О.О. Деякі аспекти сучасного стану забезпечення безпеки дорожнього руху / О.О. Небрат // Право і Безпека. 2009. № 5(32). Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/pib/2009_5/PB-5/PB-5_15.pdf.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон від 07.12.1984 № 8073-Х. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122 .
6. Про Правила дорожнього руху Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік, Правила від 10.10.2001 № 1306.
7. Статистика Департаменту патрульної поліції України. URL: <http://patrolpolice.gov.ua/statystyka>.